

„Edinost“ izhaja vsako drugo in četrto sobota vsakega meseca in velja za Trst vsa leto gl. 2 kr.— zunaj Trstu po pošti vse leto 2 . 40 „ „ „ „ „ polu leta 1 . 20 „ „ „ „ „ četrt 70

Za oznanila, kakor tudi za „poslanice“ se plačuje za navadne tistopne vrste:
8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 krat
6 „ „ „ 3 krat
Za večje črke po prostoru.

EDINOST

Posamezne številke se dobivajo po 7 kr. v tabakarnah v Trstu pri pošti, pod obokom tik Kalistrove hiše, na Belvederu pri g. Bertolini, V okolici: Na Opčinah v loteriji, na Proseku pri g. Gorjupu, v Bar-koli pri g. Ani Takan in v Bazovici pri Ani Tuš, v Skednji pri Fr. Sanci M. Magdalen z g. J. Ježu. Naročnina in vsa pisma naj se pošiljajo uredništvu v Trstu.

Glasilo slovenskega političnega društva tržaške okolice.

„V edinosti je moč“.

Črnagora i nje vojne.

Vže je več sto let, kar prebiva na pustih gorah Lovcen in Cetinjški ljudstvo, katero do denašnjega dne nij imelo družega, nego terpenje, a gojilo je vedno upanje v boljše prihodnost mile domovine. Po Jurju Brankoviču, kateri je vladal ob bregovih Zete ljudstvo, kateremu zdaj pravimo Črnogorci, ustanovil je pravo samostalnost leta 1427 — Štefan Črnojevič.

V velikem srbskem cesarstvu, razdeljenem v več delov pod cesarjem Dušanom, vladali so njegovi namestniki po deželi. Njegov sin Uroš je imel absolutno oblast v roci, kar svobodoljubnemu narodu nij bilo po všeči, zato so se vsi vzdignoli zoper njega ter ga je namestnik Vukašin Mrjavčević ubil na Kosovem dne 2. decembra 1367, da ne bi se bil rešil v zavetje dubrovaške ljudovlade, katera je sprejela slehernega v svojo obrambo.

Zdaj udarijo Turki na serbsko carstvo. Murat I. je zmagal serbskega carja Lazarja na Kosovem polju leta 1289, podvrigel Serbijo po izdaji Vuka Brankoviča, kateremu so potem Turki 6. oktobra 1389 zavdali sami, da je poginol. Leta 1390 je Bajazit Murata I. sin, vzel Bosno in leta 1448 Murat II. Albanijo. Vsi Slovani so prišli pod turško žezlo, le malo se jih je rešilo te osode in ti so denašnji njihovi potomci Črnogorci. Vgnezdili so se na pustem gorovju, kodar burja brije od severa in zemljo spreminja v puščavo z golim skalovjem. Ondi na visočinah so junaki utrjeni enako skalam in orlom, Črnogorci so junaški ostanki z Kosovega polja, vedno s Turkom v boju za svobodo i krst.

Štefan Črnojevič, junaške Črnogore ustanovitelj, bil 24 let s Turki v bojih družabno z Skenderbegom.

Jovan Črnojevič je branil leta 1474 združen z benečanom stotnikom Antonom Loredan, Skader, kateri je napalo 70.000 Turkov pod vodstvom Suleiman paše, ki je bil potolčen in zgubil 7000 mož.

Leta 1478 so Črnogorci pod vodjem J. Črnojevičem priskočili na pomoč Benečanom v Skadru ter zapodili Turke, a leta 1479 so napadli Turki Črnogoro, Benečani pa so jih pustili na cedilu pozabivši do-brote Črnogorcev. Brez pomoči so tudi Be-

nečani zgubili Skader, Črnogorci pa so zapustili Žabljak, kateri so pa leta 1481 zopet vzeli Turku.

Ob času, ko je Jovan Črnojevič na Laškem dvoru za Črnogoro posebno poslanstvo imel, napali so jo Turki zopet silovito, Črnogorci so pa pod vodstvom Jurija Arvanija odbili napad in pobili mnogo Turkov.

Jurij Črnojevič tretji, kateri je za ženo vzel lepo benečanko Elizo Erizzo, imel je krvave boje s Turki, potolkel jih je do dobrega. S tem knjezom se konča prvi del črnogorske zgodovine. Potem so gospodarili vladiki, ki začinjajo drugo dobo zgodovine, trajajoče 200 let. Mej tem časom so Turci strašne grozovitosti počenjali po Evropi, le Črnagora je stala nepremagana in neupognena.

Leta 1521 so bili Madžari potolčeni in so zapustili Beligrad; leta 1522 so vitezi reda sv. Ivana zgubili otok Rhodus, beneška ljudovlada pa mesto Drač v Albaniji, leta 1501 so vzeli Turki Morejo in Peloponez, leta 1499 Dulcinje, 1500 Bari, leta 1571 otok Cipro leta 1570 in 1571, otok Kandijo pa so podvrigli 1645 in 1669.

Krvolok je preplaval polu Evrope a na črnogorskih stenah je vihrala svobodna zastava.

Mej tem osodopolnim časom so imeli Črnogorci 6 velikih vojn s Turki, bili so se dve stotine let vedno za svobodo i krst. Zgodovinske listine dokazujejo, da nijso Črnogorci imeli v onih časih nad 14.000 bojnikov; v tretji vojni leta 1613 so napadli Turki Črnogorce z 60.000 možmi; Črnogorci, oslabiljeni nijso imeli nad 12.000 mož; v tej vojni je pal junak Bajo Pivljanin z 60 tovarši, kateri so junaško branili pot v Cetinje. Turki so s pomočjo izdajice prvi-krat prodrli v Cetinje z Suleiman pašo, i takrat ne bi prišli bili v Cetinje, da nij ubegnil Zano Grbičič z Benečani v Kotor ter pustil Črnogorce same.

Tretja doba črnogorske zgodovine se začinja z letom 1697, ko je bil izvoljen za črnogorskega metropolita Danilo Petrovič-Njeguš. Iz te rodovine so se zbirali cerkveni knjezi do Petra družega, ki je bil tudi izvrstna pesnik ter je sam o sebi pel: Jaz sem izobražen mej divjaki, mej izobraženimi sem divjak i preklican knez mej knezi i. t. d.

(Dalje prihodnjie).

MIRIDITJE.

III.

Žena je pri Miriditih skoraj do živali ponižana, ona mora vsa teška dela v hiši in zunaj hiše opravljati, ona ne sme k drugim v hiši sestiti, ko ni moža ali sina vpricho. Hči je največji zaklad roditeljem, drže jo na domu, dokler le morejo; kedor jo hoče za ženo vzeti, treba je, da jo tako rekoč kupi, tu ima denar prednost. Ko jo pa v hišo pripelje, osvoji si jo kakor sužnjo in tako tudi nje otroci. Tudi jim zakon ne prepoveduje imeti več žen, ako bratu brat umrje, podeduje on po njem z drugim tudi njegovo ženo; ako je nje oče ne vzame k sebi, služi bratu umrlega moža ko priležnica ter je tej v vsem popolnem enaka. Tudi se nahajajo oženjeni, ki odkupijo od kakega ubogega ali skopega človeka hči in je v svojo hišo pripeljejo i drug zopet odpelje komu družemu ženo, a ne da bi se od svoje ločil; enako odpeljejo hčere in žene vsi oni mladeniči, kateri so ubogi, ker ne morejo se svojo doto žene dobiti.

Ker njih zakon mnogoženstvo ne zabranja pridiga duhovščina vedno proti tej napaki ali vse nič ne pomaga, večkrat tacega človeka prekolnejo in iz katoliške cerkve pahnejo, ali to si navadno malo h srcu vzame, dokler ne pride smrtni čas. Ko se mu smrt bliža, povrne se vsak zopet k veri, vsak kliče duhovnika, ki v sili priteče, da ga previdi z sv. zakramenti in mu tako podpiše veljavni popotni list na drugi svet.

Največja sramota je za družino, ako umre iz cerkve pahneni, ker ga ne pokopljejo na navadno pokopališče, Miriditje imajo tacega za neumrlega in mej njimi vlada trdna vera, da se tak ponoči iz groba vrača in hodi po hišah otrokom kri pit. Ni skofovi pastirski listi, niti ni pridige jih od te vraže ne odvrnejo; tacega mrtveca izkopljejo, srce iz njega vzamejo ter ga z ostrim železom v zemljo pribijejo, da se ne bode mogel več iz jame vračati.

Žalostna je ta zgodovina, ali treba jo je zabilježiti, ker je nam iz zanesljivega vira podana; bil je namreč te dni v Trstu mlad duhovnik na potu v misijonsko semenišče v Verono, on je Dalmatin z imenom Pavlevič, ki je pri Miriditih dalje časa bil. Pravil jē, da je v tamošnjih gorah ta vraža tako vtrje-

na, da večkrat celo duhovniki in menihi pri izkopavanju mrliča pristujejo in so priča kanibalske surovosti.

Dopisi.

V Bazovici 15. junija.

Čudne reči še slišijo o našem okrajnem glavarju Majitiji, pravijo, da je v preiskavi, povod preiskave je baje dala neka goljufija pri kmečki družbi za pogozdovanje Krasa, kder je bil okrajni glavar Majiti nadzornik pri pogozdovanju in plačevanju delalcev. Kakor se sploh govori, gre navskriž kakih 1550 gl., tudi je v zapisniku našla komisija delalce vknjižene, ki še nikoli niso delali pri pogozdovanju. Kedo bode tukaj moral odgovor dajati, to ljudstvo dobro ve in mislim, da ni daleč čas, ko stvar lahko pojasnemo. Nenavadno je, da ima Majiti zdaj konja, da se vozari lahko po okolici, za magistratove agitacije je to ko nalašč. (Tega smo prepričani. Ur.) Druge misterije bi se lahko priobčile, to da za zdaj molčimo, spominjamo samo na znano pravdo *Majiti contra „Sl. Narod,“* kako je tista pravda zginola, ko voda v pesku, tiho brez vsega šuma.

Pri streljanju v tarčo so vojaki kmetom nekaj poškodovali vinograde, kmetje so se pritožili in jim je bilo obečano odškodovanje po cenitvi, 14. aprila pa je vojna oblast poslala 14 gl. 88 kr., kedo jih je prejel? ali morda g. Majiti koj o tem ve?

G. Majiti, kadar prejmete kaj odškodnine za nas, prosimo, naznanite to nam ubogim kmetom. Neko posebno prednost imamo Bazovičani, namreč, zidamo lahko, da nam tega nij treba naznaniti sl. magistratu, kajti tukaj bode uže kmalo hiša dokončana brez kakove komisije. Nu, g. Majiti! svet vam nima česa oporekati, saj ste magistratov uradnik, gospodarite lahko, ko paša s tremi repovi, naj gre dokler gre, ali sramota je, da imamo okoličani take glavarje v okolici, naj slabši župan je bil prej boljši od naj boljšega sedajnega glavarja. Tolikokrat so bile vže pritožbe zoper te turške gospodarje, to da magistrat potrebuje take za svoj obstanek in namen.

Potrpite še malo, okoličani, saj ste vže toliko potrpeali, res je, da osat in kropiva ne pozebe, ali vendar je čas spremenljiv, vsaka reč ima svoj konec, nadejamo se, da so tudi magistratovega kraljestva dnevi šteti.

Radovedni smo tudi, kaj je vendar z ono tožbo, katero je g. Majiti „Sl. Narodu“ obesil na vrat, ko ga je baje magistrat primoral, da mora tožiti in se oprati natolcevanja po „Sl. Narodu.“

Ali je morda zaspala, ali pa gre uže tretjo leto in se ne more izvršiti? Če je g. Majiti tožbo pomečkal? tedaj je resnica, kar je „Narod“ pisal o njem, in taki okrajne glavarje nam magistrat v okolico vsiljuje, da delajo

Več kmetov.

V Ajdovščini 28. junija.

Besedo, katero je napravilo društvo „Edinost“ v nedeljo 24. pr. m. na korist Lavričevega spominka, bila je nepričakovano sijajna pri vsem tem, da je bilo grdo vreme in burja. Društvo „Edinost“ mora ponosno biti, da ima tako primerne in lepe prostore, da se lahko z marsikatero mestno čitalnico meri, kar pa je zvezda, to je lični novi oder, trud ajdovskih rodoljubov, kateri so stvar tako okusno sestavili, da občno pohvalo sleherni izrazi. Ob 8. uri točno začne se beseda, g. predsednik Casagrande stopi na oder, izrazi jedernato namen današnje besede, povdarja korist dramatike in upliv na omiko, razloži nadalje, da se je Lavričeva želja spolnila, da ima Ajdovščina svoj dramatični oder, kar je pokojni vedno povdarjal; konec govora je bil z velikim ploskom in gromovitimi živio klici sprejet. Slavec, ki je sodeloval pod vodstvom neutrudljivega svojega pevovodje g. Hribarja pel je v zboru izvrstno. Dvospev ki sta ga pela gospica T. Kenda in g. Casagrande, napravil je velik vtis na občinstvo in reči moramo, da je to redka stvar na deželi, žela sta obilo pohvale. Čveterospev *Mati pri zibelki* naj lepša pesmica, pela se je z vso pohvalo in morala se je ponavljati. Zdaj sede h glasoviru mlada gospica Hrvatica ter pokaže svojo spretnost, da umeje ubirati strune, ki bode blage čute v srcih, igrala je odlomek neke opere z veliko pohvalo. Igra *Mutec* iznenadila je vse, ako pomislimo, da se je prvi-krat igralo in prvi-krat nastopilo na oder, ki svet pomenja, reči se mora Ajdovci so zvezda ipavske doline.

G. Perozzi, oče, bil je pravi aristokrat in g. Casagrande, doktor, vedel se je po mislih vsacega v zdravniški modrosti. Šmentani sluga, g. Vittori, ta je vedno pozgatal s kako smešno živce občinstva, smeha nij manjkalo. Mutec, kateri je teško rolo imel, vedel se je dostojno, ko pa se mu je jezik razvozlal, bil je še bolj na svojem mestu. Saj je pa tudi pripomogla krasotica Mimica, gospica Giaccalli, z milim glasom. Gospica Poljšak ko mati, kazala je proti svojemu soprogu, da ni dobro trdovraten biti, igrala je izvrstno. Ko zagrinjalo pade, morali so se igralci pokazati, ki jih je pozdravljaj gromoviti plosk in živio klici.

Dvospev po igri pela sta gg. Ditrih in Dr. Kenda, spoznavalo se je, da so ubrani glasovi kultivirani in da je šola slavčkova koristna. Potem je bila tombola z dvema lepima dobitkoma in zanjo krepka pesem *V boj*, katera je navdušila in ogrela vseh srca do najvišje stopinje. Predsednik stopi na oder ter prebere brzojav rojanske čitalnice: „Večen spomin Lavriču! On je prižgal luč vi jo nosite pred svetom. Včeraj Dunav prekoračen.“ Ko je končal zaorilo je živio brez konca, oživil je ta brzojav nepopisljivo občinstvo, ker je vest o prekoračenju Dunava dobilo. Po besedi se je posedlo občinstvo po raznih prostorih, Slavčki pa so prepevali do ranega jutra, ko so začeli še le veseli gosti odhajati na razne strani. Vže je zarja vstajala, ko je jutranji

sever pihljal in goriški Slavec v slovo zapel *V boj* kterega je hitri voz proti Gorici odpeljal, še enkrat z bogom bratje! Roke smo si stiskali. Ajdovščina ostane nam v trdnem spominu. Slovanstva živelj razprostiraj se, „Edinost,“ zlata beseda, bode v pravem pomenu ne le na deski, to so nam porok ondotni izobraženi narodnjaki, katerim kličemo: Živeli, Ajdovci!

Iz Lonžera.

Neke dni je kar ste prišli dve ciganki v hišo k nekemu bolniku, stopite k njemu in ga milujete potem pa mu rečete, da bođe nesrečen in da mu v kratkem času krava pogine, in da ima v hiši pod zemljo mrtvaško nogo zakopano, da iz tega izvira nesreča, in da je treba, da se blagoslovi, zahtevate ste obleke; revež se je dal oslepariti, dal jima je od svojega oblačila eno srajco, en živolnik, eno ruto ino 60 soldov; — ni jim bilo še zadosti, prišle ste tri dni pozneje, srečate na potu bolnikovo ženo, in zahtevate tudi njeno obleko, uboga žena se vrne koj domu in jima da svojega oblačila, dve predpasici, dve krili, dva robca, en prstan in par uhan zlatih, kos svinjskih reber in kos peršuta, vse vkup je vredno, kakor se sliši, okoli 50 goldinarjev. — Tako sta bila mož i žena dobro blagoslovljena.

Naj bode to v izgled vsem tistim, ki verujejo ciganom.

Lonjarec.

S Proseka, 8. julija.

Letos se je s „tretjimi razredi“ v okolici po nekaterih krajih vpeljalo tudi zvončljanje pred podukom in po poduku v ljudsko šolo. Stvar je sama ob sebi sicer čisto nedolžna in se omena ne vredna, a ker je pri nas — in to po pravici — veliko senzacijo napravila, zato hočemo tukaj o njej nekoliko natančneje spregovoriti, tem bolj ker to zvončljanje šolo zadeva, ter ni brez vsega pedagogičnega vpljiva. Ogledati si jo hočemo toraj iz tega stališča in po tem stoperv iz onega, katero tu pri nas zavzema.

Kak namen ima zvončljanje? — Zvončljanje ima namen natančno določevati čas začetku in koncu poduka. In lejte, to je edina dobra stran, katero more ono imeti; kajti vsakemu učitelju mora biti zlato pravilo: Ob uri začni, ob uri končaj! Vse tisto podaljševanje poduka in pridrževanje učencev po uri — le iz namena, da bi se reklo: Lejte, kako priden je ta učitelj, še po določenem času drži učence v šoli! — je nemumno, brez najmanjše pedagogične koristi, disciplini škodljivo in jasno kaže, da učitelj le na videz dela i gleda — da je hinavec. Glede vsega tega se je tudi zvončljanje uže davno vpeljalo v srednje šole. I ne brez uspeha. A tu je treba premisliti, da srednje šole so drugo i ljudske drugo. Srednje šole imajo navadno 7 ali 8 razredov, in kodar imajo paralelke, onda so še večrazredne. Pomislite toraj, koliko razredov in koliko učiteljev je tukaj! Pri takem številu je pač nemogoče za več časa red obdržati. Prej ali

poslej se mora kak nered oplesti. Pa se zvončljanjem se temu nedostatku za zmeraj v okom pride. Razen tega je treba premisliti, da na srednjih šolah ne podučuje en učitelj v enem razredu vseh predmetov, ampak vsak ima svojo stroko, svoje predmete, in te podučuje po več razredih. Učitelji se morajo tedaj skoraj vsako uro menjevati. Kako lahko in tudi gotovo bi se zgodilo, da bi en učitelj na škodo drugemu svojo uro preveč podaljšal. In ta pregrešek odpravi zopet zvonček.

Prestopimo pa zdaj k ljudskim šolam na kmetih. Kako vse druge razmere vladajo tukaj! Tukaj, kakor sploh na vseh ljudskih šolah, podučuje vsak učitelj svoj razred. Ournem menjevanji ni tu še govora! In ker se navadno več od štirirazrednih ljudskih šol na kmetih ne nahaja, in ker poduk, kakor tu pri nas nad dve uri ne trpi, tedaj bi bilo trdenje v kakem neredu popolnem absurdno. No pa že vidim, kako mi neki ljubitelji zvončljanja ugovarjajo: Če nij koristno, pa tudi škodljivo nij! Tem jaz odgovarjam, da zvonček uže sam ob sebi ne-le ljudskim, temuč še celo srednjim šolam škodi. Ko se zvonček oglasi, tedaj je učitelj v svojem predavanji moten, je mora neprimer-no skrajšati, ali celo pretrgati, pri učencih pa zvonček vso pazljivost prereže, ves poduk, vsi opomini, vse besede so bob ob steno. In glejte, to se godi na srednjih šolah, kjer so učenci že odrasli; koliko bolj pa še na ljudskih šolah, kjer otroci še pojema nemajo, kaj je prav, kaj ne. Ko otrok v ljud. šoli zvonček zasliši, noben vrag ga več ne vdrži v miru, ampak on le na to misli, kedaj domu pojde. Pa v srednjih šolah se je vendar vpeljalo zvončljanje, ker bi nered, ki bi brez njega nastal, še večjo škodo učinil. Mej dvema zloma se zmeraj manjše zbere.

Te moje opombe prav tako veljajo ljudskim šolam v mestu, kakor na kmetih. A razen tega imamo na kmetih še drug tehten uzrok, ki določno zoper vsako zvončljanje govori. Po mestih je že ljudstvo sploh navajeno se mnogo bolj strogo ure držati, nego na kmetih. Kmeta presneto malo briga, ali je za eno uro bolj zgodaj ali pozneje, na četrtinke pa še kar gleda ne. To mu sicer tudi ni za zlo jemati, ker večina nema doma ure. In kakoršni so odrasli, taka je tudi mladina. Njej je tudi vse enako, ali pride ob uri v šolo, ali polu ure kasneje. Poleg tega je pa po zimi mraz, poleti paša, katera mnogo redni šolski obisek zadržujeta. In tako se skoro navadno zgodi, da, ko učitelj ob uri v šolo stopi, najde cela dva ali tri izmed 40 ali 50 učencev notri, in zahvaliti mora Boga, da po dveh, treh četrtinah vsaj polovica pride. Prosim Vas, povejte mi zdaj, kaj naj učitelj ob uri začne? Mislím, da mu ne ostane družega, nego čakanje, da se saj četrtina učencev nabere, kajti praznim klopem pač ne bode govoril. To se zgodi v kaki polu ure, in potem se pa mora še drugim kasneje dohajajočim učencem lepo motiti dati! Ne bode demo lagali, če toraj rečemo, da pravi po-

duk se more še-le z drugo uro začeti. Proti koncu te ure učitelj naj bolj goreče in ognjeno razlaga, učenci ga pazljivo poslušajo, pa glej! — zvonček se oglasi, — in z Bogom poduk, z Bogom pazljivost, z Bogom red! Učitelj bi rad poduk še podaljšal, da bi pred uro zakasnelo dodal, a zdaj je vse zastoj! Zvončljanje pred šolo nema nobenega pomena, ker učitelj ne more že tako koj začeti poduka, zvončljanje po šoli pa ga moti. Govorite zdaj, Vi zagovorniki zvončljanju, je-li to tisti hvalizani pripomoček za vzdrževanje discipline!!

(Dalje prihodnjič).

Politični pregled.

Državni zbor je končal poletno delovanje ter je odložen do jeseni. — Nagodba z Madžari se je tako zaplela i zavozljala, da nič ne bode ž njo; dualizem pojde k malu ad patres.

Na Kranjskem so bile ta teden volitve v deželni zbor. Kmečke občine so vseskozi i večidel soglasno volile narodnjake ter s tem pokazale, da je jedro ljudstva na Kranjskem zdravo, zavedno i rodoljubno. Ponosni smo na take volitve, veselimo se jih, ker so trdno poročstvo lepše bodočnosti našega naroda. Če so tudi v trgih i mestih zmogli nemčurji z nezaslišanim pritiskom, denarjem i z vso mogočo sleparijo, ne bodo dolgo veseli sramotne zmage. Čast i bodočnost je naša, sramota i poguba njihova!

Velike reči se vršé na svetu, slovanstvo se osvobojuje!

Turki so napeli vse moči, da potró Črnogoro; s tremi močnimi armadami so od raznih strani napadli Črnogoro, devet dni i noči so bili strašni boji brez preneha, Turci so bili povsod hudo tepeni, vrženi s črnogorske zemlje, na katerej so pustili nad 12.000 mrtvih vojakov. Sulejman paša, glavni turški vodja, je obupal i bežal z razmesarjeno svojo vojsko v Albanijo i čaka ladij, da jo pelje strani. To je bilo pač zadnjikrat, da so Turci bili na črnogorskih tleh i pomnili bodo teh dnij, dokler jim polumeseč ne mrkne.

Rusi so tudi proti koncu pret. meseca šli čez reko Donavo, najprej mej Galacem i Brajlovem, vresničile so se tedaj naše besede, katere smo uže pred dvema mesecema govorili i dejali, da utegnó Rusi tukaj najprej čez Donavo iti. Glavna njihova vojska je k malu potem udarila pri Zimnici čez to reko; uže zdaj je onstran Donave okoli 200.000 Rusov, ki naglo obsipajo trdnjave, ter Turke na vseh straneh podé, uže so očistili vso zemljo do Trajanovega navala, uže so vzeli staro glavno mesto Trnovo. Povsodi jim Bulgari naproti hodijo s cerkvenimi zastavami i svetimi podobami ter jih pozdravljajo kakor svoje rešitelje.

Vse gre srečno; če je tudi bodočnost v božjih rokah, mi tako trdno upamo na srečen i sijajen konec, kakor bi priklenen bil na nebeških vratih.

Telegram „EDINOSTI.“

Cetinje, 2. julija. — Črnagora dosedaj nij bila nikakor pobita; na zemljišču črnogorskem od 23. junija nij nijednega Turčina, razen mrtvega in zaróbljenega. Laž je „Neue Freue Presse,“ da črnogorske familije beže v Avstrijo. Ne samo, da nijednej to ni na pamet nij prišlo, nego so i one nekolike familije na levi strani Zete, koje so se bile predhodno uklonile, povrnile se precej na svoja ognjišča. — Mehmet Ali paša, koji je s 15.000 vojnicí prodiral od Novegapazara je popolno potolčen v predprošli peneđelek blizu kloštra Morače in poden tja do više Kolašina, gder i denes nepri-mično stoji. — Vojska Boža Petrovića obdržala je najsajnije pobjede (zmage) v treh bitkah, v kojih je Ali-Saib-paša več ko 4000 ljudi izgubil. Prolaz skoz Dugo i Ostroški tesnac koštal je Sulejman-pašo preko 8000 samo mrtvih, a ranjenikov turških je polno v Podgorici, Metokij in Trebinji. — Vojskovodstvo črnogorsko bilo je uže naprej zaključilo, da ogromnej nadmočnosti Sulejmanovej nestaje na pot, nego da jo bojem neprestano spremlja do Spuža i kolikor more oslabi turško vojsko, pa še le onda zjedinjena vojska črnogorska da prevzame odložno borbo proti zjedinjenej, ali na pol oslabljenej Sulejmanovej in Saib pašinej vojski, koja še danes nepomično stoji pod Podgorico, kar najbolje svedoči njen poraz, ker, ko bi ona porazila bila črnogorsko vojsko, sigurno se ne bi na tej slavi zaustavila i ne bi sovršeno očistila črnogorsko zemljišče i pustila tudi same pozicije, koje je kod Spuža imela. Zbog tega, ker je ogromna nadmočnost turška s treh stranij in s šest mest udarila istodobno na Črnogoro, morali so i črnogorski na troje razdeliti se i sbog te razdeli odložila se je Črnagora na ta ratni plan, koji je sjajno izvela junačtvom brezprimernim v historiji črnogorskeje, držedi v ostroškem prolazu na prostoru samo četiri ure dolgem, trikrat večjo silo turško polnih devet dnij v neprekidnej in najžeščeje borbi. A sedaj tekar nastaje vprašanje: hočejo li iti Turci proti Cetinju, koje mesto so neki v smešnej strasti uže obsodili na propast, ali pa bodo Črnogorci Turke tja spremili, odkoder so i došli. Naj ovo verno predstavlanje stvarij posluži za opovrženje tolikih neosnovanih vesti in hotimičnih izmišljenij s črnogorsko-turskog bojišča.

Domače stvari.

° Strašno vreme, kakoršnega stari ljudje ne pomnejo, prihrulo je iz Italije skoz Trst. Drevesa je lomilo in s korenino rovalo, okna in veternice z hiš metalo; na morji pri barkah debele verige trgalo, s streh opeko metalo, v Lloydovi ladjodelnici je prevrglo velik parnik, ki je bil na suhem v popravi, ako bi bilo še četrt ure trajalo, pokončalo bi bilo hiše in vse; neka hiša je celo razpočila in morje je zrastlo za sežen visoko, da je po spodnjem delu mesta stalo.

Iz Italije pa dobivamo še groznejša poročila, v Veroni je ustavilo železniški vlak, ki so ga dva stroja vlekla proti Tirolom. Turšico je z njiv tako pometlo, kakor bi bila požeta, drevesa in trte, kar jih ni poruvalo, vse so na tleh.

* **IX. obletnico** bode praznovala čitalnica v Rojanu v nedeljo 15. ob 7 uri zvečer. Rodoljubi, vdeležite se obilo devetletnice in vtrdite z novim pristopom to okoliško trdnjavo, ktera ima mej vsemi sestricami naj imenitnišo zgodovino.

* **Nek dekret** je nabit na vrata urednika našega lista od magistratovega sluga v laščini, ker ga ni hotel od pravičnega sl. magistrata vzeti. Tirjal je slovenski dekret, kakor to opravičuje §. 19. državnih osnovnih postav, koliko časa da bode nabit na vratih, tega ne znamo. Priporočamo vsem okoličanom, da bi se za narodni jezik bolj potegovali ter ne jemali nobenega pisma ali listine od nikakoršne gosposke, če ni pisano v slovenskem jeziku. Zavrnite vsak spis in ne bojte se ničesa, saj nam §. 19. zagotavlja to pravico.

Okoličani nevdajte se!

* **Žagre** — narodni plesi se ne morejo imenovati, razem pri sv. Ivanu, kjer se je videl vendar slovenski značaj — morale bi se odpraviti iz več vzrokov in naj bolj zato ker niso več to, kar so bili. Naj bolj neumno pa je od okoliških mladeničev, da večkrat na eno nedeljo več takih plesov napravijo, v dveh in tudi v treh krajih. V nedeljo 1. t. m. je bil ples pri sv. Ivanu in v Rocolu, kako godbo so imeli eni in drugi, to je razloček, katerega najslabša ušesa sodijo; v Rocolu, kjer je bil oddelek godbe razpuščenega batalijona, bilo je veselje čuti lepo harmonijo, pri sv. Ivanu pa so bili godeci druge narodnosti, bilo je cvilenje. Okoličani, zakaj ne jemljete domačinov? naj si lahi po drugih plesih kruh služijo, saj je domačih dovolj, res da so tudi mej temi nekateri, ki za liter vina ne le Strudhoffu pod oknom godejo iz narodnega principa, ampak tudi iz gole dobičkarije, morda so bili godeci iz Škedenje ont, ki so šli svojega poslancu s podoknico častit, da se je po tem pilo?

* **Koliko v Trstu** in okolici davka plačujemo, to kaže statistična tabela: Trst in okolica z 125.000 prebivalci plača na leto 6 milijonov 567 tisoč 465 gl. toraj spada na vsakega prebivalca 52 gl. 54 kr., pa naj še kedo reče, da premalo davka plačujemo.

* **Tožba**, ki jo je našemu uredniku na vrat obesil bivši okrajni glavar Ogrinec v Logacu in tamošnji župnik Markič, dá, kakor se čuje iz Logatca, interesantne stvari na dan; ljudstvo sploh želi in prosi, da bi se župnik odpravil od tam, to je pokazalo ob času birme, ko so kmetje v deputaciji za to škofa prosili; kar je na tem še drugega, pokaže obravnava.

* **Orožja deset** železniških voz je prišlo iz Rusije skoz Trst, gre na Grško. Tukajšni 46. polk je dobil povelje, naj bode pripravljen k odhodu v Dalmacijo.

* **Nek hudodelnik**, katerega so v Siro na Grškem ugrabili ter na Lloydov parnik pritirali, ubegol je ponoči, ko pa so ga hoteli zopet ujeti, zabranila je grška vlada, ker nema dotične pogodbe z Avstrijo.

* **Ustrelila** se je vsled nesrečne ljubezni mlada in posebno lepa točarica v svojem stanovanju, doma je bila iz Maribora.

* **Samoumori neprenehoma**. V kratkem času jih je mnogo vtonilo, neka gospa je vže v drugič v morje skočila, da vtone, pa obakrat so živo iz vode potegnoli.

* **Ustreliti** se je hotel z revolverjem nekij trgovec, pa se je slabo zadel, nesli so ga v bolnico.

* **Ubesila** sta se dva, en mizar in en točaj na Lloydovem parniku.

* **Iz morja** so potegnoli v kratkem času 7 vtopljenecv razne narodnosti.

* **Neki Poljak**, ki je hotel v Carigradu v turško vojsko stopiti, skočil je v morje, ker mu je manjkalo v Trstu denarja za daljšo pot. Malo škode to.

* **Angleški mornar** je iz svojega parobroda v morje pal, pa se še ni našlo njegovo truplo.

* **V morje** je skočila pri Miramaru mlada gospica, nek kamnosek jo je izlekel še pravi čas iz morja.

* **Divji oče**. Nek surovec se je se svojo hčerko zbesedil in ustrelil z revolverjem vanjo, pa je ni zadel.

* **Iz morja** so potegnoli v petek dva vtopljenca vže v veliki gnjilobi.

* **Divji vozač**. Nek vozač, ki je imel se svojim gospodarjem prepir, maščeval se je s tem, da je konju nož v trebuh zabodel, da je precej mrtev bil.

* **Pretepala** sta se na ulici dva malopridneža z debelima palicama, da je eden na tla pal, ko je straža priskočila in drugzega prijela. Druga straža gre urno v bolnico po nosilnice, ko ga hočejo dvigniti, skoči po konci ranjeni, ki so ga za mrtvega imeli in začne udrihati po straži, potem ga niso v bolnico peljali, ampak v tamnico.

* **Lep izgled**. Dve Evini hčeri ste se na stari šrangi sredi trga tako pretepravale zaradi ljubosumnosti, da ste se po tleh valjale in bile vse krvave in raztrgane, ko jih je straža v ječo tirala. Obe skupaj še 32 let memate.

* **Neki mesarski učenec** je zabodel z nožem svojo ljubo.

* **Dvanajstletna tatica** krala je semtrtje malim deklicam uhanes iz ušes.

* **Prečejšen zavitek srebrnine** je našla straža v nekem kotu, ki ga je kak dolgorok ukral in skrnil.

* **Na cesti iz Bazovice** v Trst so našli nekega Čiča vsega potolčenega, zvedelo se je, ko so ga v bolnico nesli, da je bil napaden in obropan 17. pr. m. malo je upanja, da se ozdravi.

* **Ljubeznjiv mož**. Neki Godnik uže večkrat kaznovan je svojo ženo tako z oknom odrihal, da so jo morali v bolnico nesti.

Razne stvari.

* **Ruski umetnik Vrešagin**, ki je veliko slavo vžival, a ni nikdar iz svoje dežele in rajstnega kraja Moskve hotel iti, umrl je pri streljanji na Ruščuk, ubila ga je turška bomba; njegova zguba je ruskemu narodu nepozabljiva.

* **Roparski napad železnice v Italiji**. Vlak iz Aleksandrije v Torin so napadli roparji blizu Torina, v nekem vozu I. reda, v katerem se je tajnik bogate grofinje in več trgovcev peljalo. Roparji so z orožjem ranili popotnike, oropali jih in potem skočili z voza. Ker je bil vlak v hudem teku so si roparji pri skoku z voza noge polomili, tako, da so jih potem lahko vlovili.

* **Iz Škofje Loke** se nam je poročilo zraven nemčurske agitacije, ki so jo tamošnji umazani turški prijatelji na sramoto sebi in v smeh narodnjakov širili, tudi to, da je bilo 8 častnikov, ki so ogledavali selško in poljansko dolino, krog Loke po vaseh pa hleve. Loški nemčurji, zavijete svoje glave za nekaj let v irhovino, da se ne vkađe, čez 6 let morda zopet s prokletimi grabljami drgnite po gnoju.

* **Ogenj na morji**. V Galipoli se je užgal velik angleški parnik, ki je imel 500 sodov olja, katero je bilo v Kronstadt namenjeno; začelo je v spodnjih prostorih goreti rano na jutro. Rešiti se nij moglo družega, nego nekaj sodov, ki so na krovu bili, ktere so v morje pometali, potem je kapitan odprl zatvor na dnu parniku, da je voda noter tekla in se pogreznolo vse na dno. Škode je nad milijon gl.

* **Josip Kersnik**, c. k. sodnik na Brdu, prej v Zatičini in Ljubljani, vseskozi domoljubjen in naroden mož, spoštovan in ljubljen od ljudstva povsod, kjer je služboval, kot pravičen sodnik in čist karakter, umrl je v 54. letu dne 3. t. m. po kratkej bolezni.

* „**Laib. Tagbl.**“ je zdaj vsak dan ves divji, kakor turški bašibozuk, razteplje v dopisih in člankih zoper Slovence.

Velika zaloga

dišav, barvil, omel za zidarje slikarje, firmeža gob, pijavk zdravilnega olja, kemičnih priprav, esence, mila vsake vrste črnila v steklenicah, sveč stearinkih, žvepla finega romanskega za trte se dobiva po niski ceni pri Girolamu Hirschu zraven gostilnice pri „Luni.“